

สถานการณ์โพแทชของโลกในปี ๒๕๕๓ และแนวโน้มปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

นายจรินทร์ ชลไพศาล

กลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ (วศ.)

สำนักเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างประเทศ (สศก.)

การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรประกอบกับการลดลงของพื้นที่ทางการเกษตร^๑ ส่งผลให้ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของโลกและของไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๕๓ ไทยเป็นประเทศผู้นำเข้าปุ๋ยเคมีรายใหญ่อันดับที่ ๕ ของโลก มีการนำเข้าปุ๋ยเคมีประมาณ ๕.๔ ล้านตัน มูลค่า ๖๔,๒๔๙ ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นปุ๋ยโพแทชทั้งปุ๋ยเชิงเดี่ยวและเชิงผสมประมาณ ๑.๕ ล้านตัน มูลค่า ๒๑,๔๔๖ ล้านบาท

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะยังไม่มีการผลิตโพแทช แต่ไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปริมาณสำรองโพแทชเป็นจำนวนมาก โดยโพแทชที่พบในประเทศไทยมี ๒ ชนิดใหญ่ๆ ได้แก่ แร่ซิลิไซด์หรือโพแทชเชียมคลอไรด์ (KCl) ซึ่งเป็นโพแทชคุณภาพสูง และแร่คาร์เนลไลต์ ($KMgCl_3 \cdot 6(H_2O)$) ซึ่งเป็นโพแทชคุณภาพต่ำกว่าเนื่องจากมีส่วนผสมของแมกนีเซียมอยู่ด้วย (มยุรี, ๒๕๕๐) แร่ทั้ง ๒ ชนิดเป็นวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยโพแทชชนิดต่างๆ ได้แก่ โพแทชเชียมคลอไรด์ (KCl) โพแทชเชียมซัลเฟต (K_2SO_4) โพแทชเชียมแมกนีเซียมซัลเฟต ($K_2SO_4 \cdot 2MgSO_4$) โพแทชเชียมไนเตรท (KNO_3) ดังนั้นสถานการณ์และแนวโน้มโพแทชของโลกจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจ โดยในบทความนี้จะนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านอุปสงค์และอุปทานโพแทชในปี ๒๕๕๓ รวมทั้งแนวโน้มในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ปี ๒๕๕๓

๑.๑ อุปทาน

ถึงแม้ว่าความต้องการใช้โพแทชจะกระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วโลกตามความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเกษตรกรรม แต่การผลิตหรือการทำเหมืองโพแทชกลับค่อนข้างกระจุกตัว โดยในปัจจุบัน มีบริษัทผู้ผลิตโพแทชที่สำคัญเพียง ๑๓ บริษัท ซึ่งดำเนินการอยู่ใน ๑๒ ประเทศทั่วโลก (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ กำลังการผลิตของบริษัทผู้ผลิตโพแทชที่สำคัญ

บริษัท	ประเทศ	กำลังการผลิต (ล้านตัน KCl)
PotashCrop	แคนาดา	๑๑-๑๒
Mosaic	สหรัฐอเมริกา/แคนาดา	๙-๑๐
Balaruskali	เบลารุส	๘
Kali & Salz	เยอรมัน	๘
Uralkali	รัสเซีย	๕.๕

^๑ FAO คาดการณ์ว่าประชากรของโลกจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๖,๕๐๐ ล้านคนในปี ๒๕๔๘ ไปอยู่ที่ระดับ ๙,๑๐๐ ล้านคนในปี ๒๕๙๓ และคาดว่าพื้นที่ทางการเกษตร (Cropland) จะลดลงจาก ๐.๒๕ เฮกตาร์ต่อคนไปอยู่ที่ระดับ ๐.๑๘ เฮกตาร์ต่อคน ในช่วงเวลาเดียวกัน

บริษัท	ประเทศ	กำลังการผลิต (ล้านตัน KCl)
Silvinit	รัสเซีย	๕.๑
Isreal Chemicals	อิสราเอล/สเปน/สหราชอาณาจักร	๕
Arab Potash Co.	จอร์แดน	๒.๔
Agrium	แคนาดา	๑.๘-๒.๑
SDIC Xinjinag	จีน	๑.๒
Vale	บราซิล	๐.๘๕
Intrepid	สหรัฐอเมริกา	๐.๘
SQM	ชิลี	๐.๕๕

ที่มา: E&MJ (๒๐๑๑)

ในช่วงปี ๒๕๔๙-๒๕๕๑ ผลผลิตโพแทชของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๒๙.๑ ล้านตัน K_2O^b ในปี ๒๕๔๙ มาอยู่ที่ระดับ ๓๕.๐ ล้านตัน K_2O ในปี ๒๕๕๑ แต่ในปี ๒๕๕๒ ผลผลิตโพแทชลดลงมาอยู่ที่ระดับ ๒๐.๘ ล้านตัน K_2O ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้ความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๓ ผลผลิตโพแทชเริ่มฟื้นตัวตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลก โดยมีผลผลิตโพแทชประมาณ ๓๓ ล้านตัน K_2O ทั้งนี้ ผลผลิตโพแทชจากประเทศแคนาดา รัสเซีย และเบลารุส คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕ ของผลผลิตโพแทชทั่วโลก (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ ผลผลิตโพแทชของโลกในช่วงปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓

หน่วย: ล้านตัน K_2O

	๒๕๔๙	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓ ^e
แคนาดา	๘.๓๖	๑๑.๑	๑๐.๕	๔.๓๒	๙.๕๐
รัสเซีย	๕.๗๒	๖.๖๐	๖.๗๓	๓.๗๓	๖.๘๐
เบลารุส	๔.๖๑	๔.๙๗	๔.๙๗	๒.๔๙	๕.๐๐
เยอรมัน	๓.๖๒	๓.๖๐	๓.๒๘	๑.๙๐	๓.๐๐
จีน	๐.๖๐	๒.๐๐	๒.๗๕	๓.๐๐	๓.๐๐
อิสราเอล	๒.๒๐	๒.๒๐	๒.๓๐	๒.๑๐	๒.๑๐
จอร์แดน	๑.๐๔	๑.๐๙	๑.๒๒	๐.๖๘	๑.๒๐
สหรัฐอเมริกา	๑.๑๐	๑.๑๐	๑.๑๐	๐.๗๐	๐.๙๐
ชิลี	๐.๕๕	๐.๕๐	๐.๕๖	๐.๖๙	๐.๗๐
สเปน	๐.๕๔	๐.๕๘	๐.๕๓	๐.๕๔	๐.๕๐
สหราชอาณาจักร	๐.๕๘	๐.๕๓	๐.๕๓	๐.๕๓	๐.๕๐
บราซิล	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๗	๐.๓๙	๐.๕๐
รวม	๒๙.๑	๓๕.๖	๓๕.๐	๒๐.๘	๓๓.๐

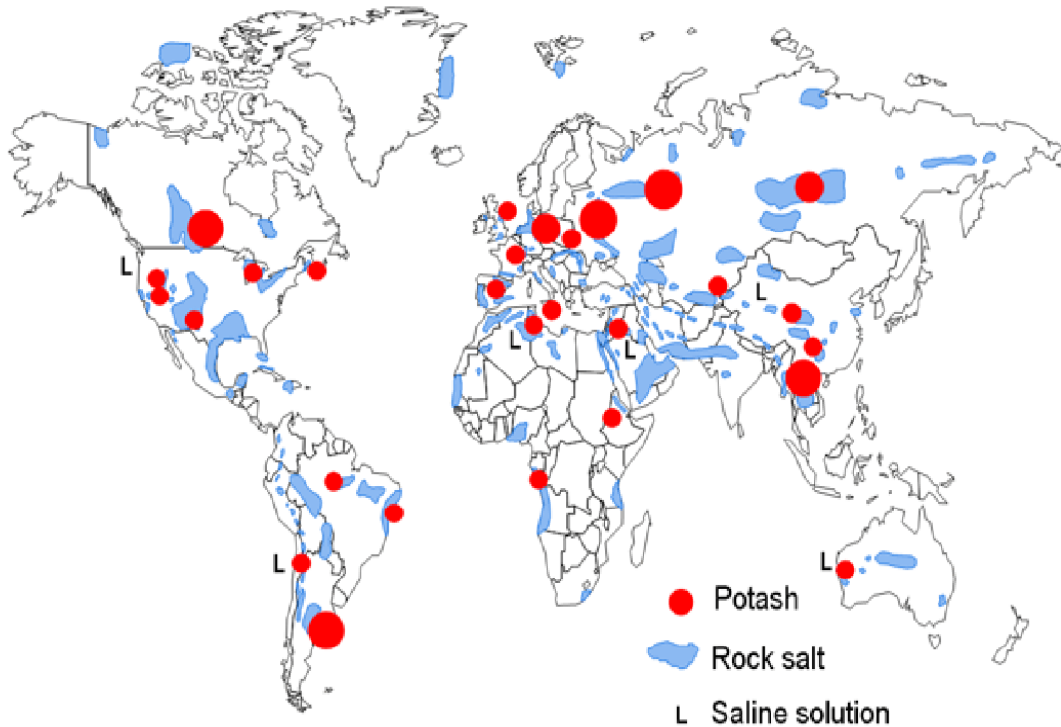
ที่มา: USGS

ปริมาณสำรองโพแทชที่ถูกค้นพบ (Known deposits) ทั่วโลกอยู่ที่ระดับประมาณ ๒๑๐,๐๐๐ ล้านตัน K_2O กระจายอยู่แทบทุกภูมิภาคทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยด้วย (รูปที่ ๑) แต่อย่างไรก็ตาม ปริมาณสำรองโพแทชที่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้โดยเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Recoverable deposits) มีเพียงประมาณ ๑๖,๐๐๐ ล้านตัน K_2O โดยประเทศแคนาดาที่เมือง

^b K_2O (Potassium Oxide) เป็นตัววัดความเข้มข้นของโพแทสเซียม (Potassium content) ทั้งนี้ K_2O Ton เป็นหน่วยที่นิยมใช้ในการซื้อขายโพแทชระหว่างประเทศ

Saskatchewan มี Recoverable deposits สูงถึงประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านตัน K_2O หรือประมาณ ร้อยละ ๖๐ ของ Recoverable deposits ทั่วโลก ประเทศที่มี Recoverable deposits สูงรองจาก แคนาดา คือ รัสเซีย และเบลารุส ซึ่งมีประมาณ ๒,๒๐๐ และ ๑,๐๐๐ ล้านตัน K_2O ตามลำดับ^๓

รูปที่ ๑ แหล่งปริมาณสำรองโพแทชที่ถูกค้นพบ (Known deposits)

ที่มา: <http://www.k-plus-s.com/en/wissen/rohstoffe/> (๓ สิงหาคม ๒๕๕๔)

๑.๒ อุปสงค์

โพแทชส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๙๓ จะถูกใช้ในการทำปุ๋ยเคมี (USGS, ๒๐๑๐) ส่วนที่เหลือจะถูกใช้ในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น ใช้ในการรีไซเคิลอะลูมิเนียม ใช้ผลิตโพแทชเซียมไฮดรอกไซด์ การชุบโลหะด้วยไฟฟ้า (Electroplating) การอบชุบเหล็ก (Heat Treatment of Steels) การทำน้ำโคลนในการขุดเจาะน้ำมัน (Oil-well drilling fluid) และการทำน้ำกระด้างให้อ่อน (Water softening) เป็นต้น^๔

IFA (๒๐๑๑) เปิดเผยว่า ในปี ๒๕๕๓ มีการใช้โพแทชในการผลิตปุ๋ยเคมีประมาณ ๒๗.๒ ล้านตัน K_2O จากความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีของโลกอยู่ที่ระดับ ๑๖๙.๗ ล้านตัน K_2O (ที่เหลือเป็นไนโตรเจน ๑๐๒.๖ และฟอสฟอรัส ๓๙.๙ ล้านตัน K_2O ตามลำดับ)

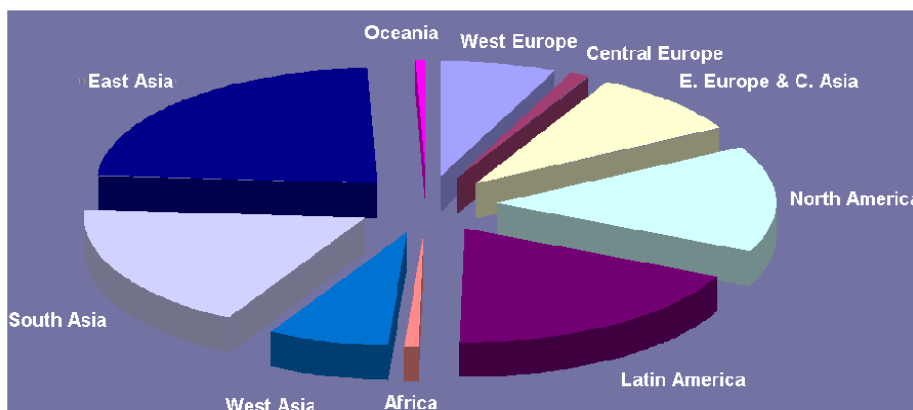
เมื่อพิจารณาอุปสงค์โพแทชในระดับภูมิภาคพบว่า ในปี ๒๕๕๒ ภูมิภาคที่มีปริมาณการใช้ (Apparent consumption^๕) โพแทชสูงที่สุด ได้แก่ เอเชียตะวันออก (ร้อยละ ๒๓.๒) เอเชียใต้ (ร้อยละ ๑๘.๒) และลาตินอเมริกา (ร้อยละ ๑๘.๔) (รูปที่ ๒)

^๓ <http://www.k-plus-s.com/en/wissen/rohstoffe/> (๓ สิงหาคม ๒๕๕๔)

^๔ <http://en.wikipedia.org/wiki/Potash> (๓ สิงหาคม ๒๕๕๔)

^๕ ปริมาณการใช้ (Apparent consumption) = ปริมาณการผลิต + ปริมาณการนำเข้า - ปริมาณการส่งออก

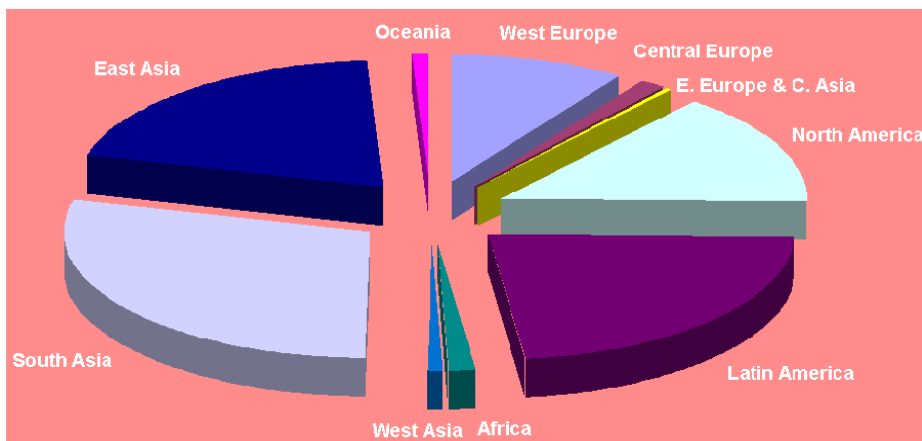
รูปที่ ๒ สัดส่วนการใช้ (Apparent consumption) โฟแทซในปี ๒๕๕๒

ที่มา: International Fertilizer Association

เมื่อพิจารณาด้านการนำเข้าพบว่า ภูมิภาคที่มีปริมาณการนำเข้าโฟแทซสูงที่สุดในปี ๒๕๕๒ ได้แก่ เอเชียใต้ (ร้อยละ ๒๙.๐) ลาตินอเมริกา (ร้อยละ ๒๒.๗) เอเชียตะวันออก (ร้อยละ ๑๙.๘) ตามลำดับ (รูปที่ ๓) นั้นแสดงให้เห็นว่าทั้ง ๓ ภูมิภาคมีความต้องการใช้โฟแทซสูงกว่าศักยภาพในการผลิตโฟแทซภายในภูมิภาคค่อนข้างมาก ซึ่งแตกต่างจากภูมิภาคเอเชียตะวันตก ยุโรปตะวันออกและเอเชียกลางที่ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณการใช้ค่อนข้างมาก แต่มีการนำเข้าค่อนข้างน้อย นั้นแสดงให้เห็นว่า ภูมิภาคเหล่านี้มีศักยภาพในการผลิตโฟแทซเพื่อรองรับความต้องการภายในภูมิภาค

รูปที่ ๓ สัดส่วนการนำเข้าโฟแทซในปี ๒๕๕๒

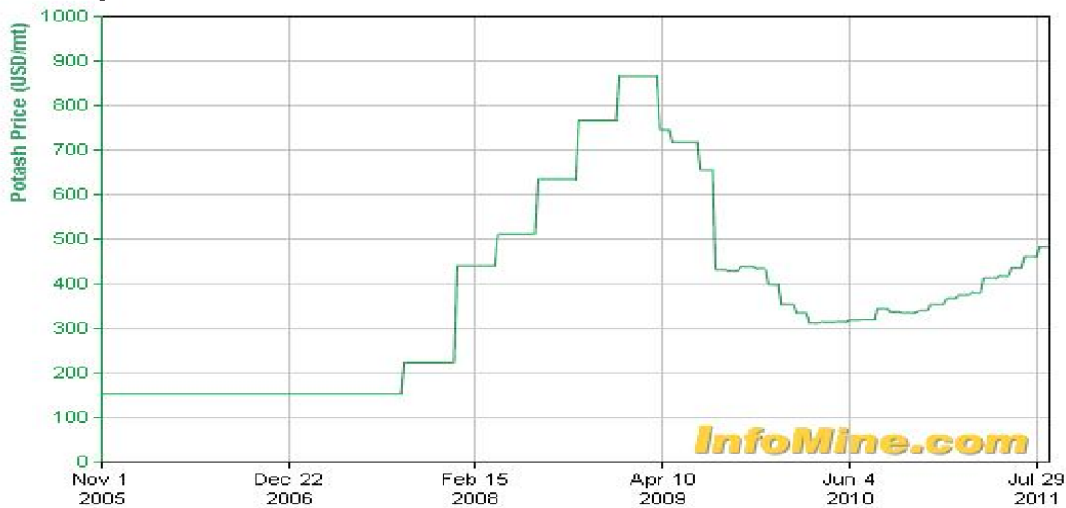
ที่มา: International Fertilizer Association

จากข้อมูลด้านอุปทานและอุปสงค์ของโฟแทซข้างต้นจะเห็นว่า เอเชียเป็นภูมิภาคที่มีอุปสงค์โฟแทซสูงกว่าอุปทานโฟแทซภายในภูมิภาคค่อนข้างมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในภูมิภาคเอเชียเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมาก มีสัดส่วนประชากรที่ทำอาชีพเกษตรกรรมมาก แต่กลับมีการผลิตโฟแทซเพียงประเทศเดียว คือ จีน ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ ๘ ของผลผลิตโฟแทซของโลก ส่งผลให้ เอเชียเป็นภูมิภาคที่นำเข้าโฟแทซกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณนำเข้าโฟแทซของโลก ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถผลิตโฟแทซได้จะเป็นโอกาสที่ดีในการก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกโฟแทซในภูมิภาคเอเชีย

๑.๓ ราคา

ราคาโพแทชมีความผันผวนตามความต้องการใช้ซึ่งสะท้อนถึงภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นๆ โดยในช่วงปี ๒๕๔๘ ถึง ๒๕๕๐ ราคาโพแทชค่อนข้างมีเสถียรภาพที่ระดับประมาณ ๑๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน ต่อมาในช่วงปลายปี ๒๕๕๑ ความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศจีน ส่งผลให้ราคาโพแทชทำสถิติสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ในช่วงต้นปี ๒๕๕๒ ณ ระดับ ๘๗๒.๕ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน และต่อมาในช่วงกลางปี ๒๕๕๒ ผลจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ (Hamburger crisis) ทำให้ความต้องการใช้ลดลงส่งผลให้ราคาโพแทชลดลงมาอยู่ที่ระดับประมาณ ๓๐๐-๓๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน และต่ำสุดในช่วงกลางปี ๒๕๕๓ ราคาโพแทชเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ โดยปัจจุบัน ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ ราคาโพแทชอยู่ที่ระดับประมาณ ๕๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน (รูปที่ ๔)

รูปที่ ๔ ราคาโพแทชในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๘ - กรกฎาคม ๒๕๕๔

ที่มา: www.infomine.com

๒. แนวโน้ม

๒.๑ อุปทาน

แนวโน้มด้านอุปทานของอุตสาหกรรมเหมืองโพแทชสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ดังนี้ (E&MJ, ๒๐๑๑)

๒.๑.๑ การเข้าสู่ตลาดของบริษัทเหมืองแร่ข้ามชาติขนาดใหญ่

การเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีและราคาโพแทช ส่งผลให้บริษัทเหมืองแร่ข้ามชาติขนาดใหญ่ (Multinational corporation) เช่น Vale และ BHPB ให้ความสนใจที่จะเข้ามาสู่อุตสาหกรรมเหมืองโพแทชมากขึ้น โดยบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เหล่านี้มักจะใช้วิธีการควบรวมหรือซื้อกิจการจากเหมืองโพแทชที่มีอยู่เดิมจะเห็นได้จาก ในปี ๒๕๕๒ บริษัท Vale เข้าซื้อกิจการของ Potasio Rio Colorado บริษัท BHPB ซื้อกิจการ Anglo Potash ต่อมาในปี ๒๕๕๓ บริษัท BHPB ซื้อกิจการ Athabasca Potash พร้อมทั้งยื่นข้อเสนอ ๓๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อขอซื้อกิจการจาก PotashCrop แต่ถูกปฏิเสธจากรัฐบาลแคนาดาโดยให้เหตุผลว่าเหมืองโพแทชเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นผลประโยชน์ของประเทศ และต่ำสุดในปี ๒๕๕๔ บริษัท Kali & Salz ซื้อกิจการ Potash one

๒.๑.๒ ผู้ประกอบการปัจจุบันขยายกำลังการผลิต

ปัจจุบันผู้ประกอบการเหมืองโพแทชอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการขยายกำลังการผลิตของเหมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต โดย IFA (๒๐๑๑) คาดการณ์ว่ามีเกือบ ๓๐ โครงการขยายกำลังการผลิตที่จะแล้วเสร็จในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘ ตัวอย่างเช่น Potash Crop มีแผนที่จะขยายกำลังการผลิตของเหมืองที่ New Brunswick จาก ๐.๘ เป็น ๑.๘ ล้านตัน KCl ต่อปี และจะเพิ่มกำลังการผลิตที่ Rocanville จาก ๒.๘ เป็น ๕.๗ ล้านตัน KCl ต่อปีภายในปี ๒๕๕๘ ในขณะที่บริษัท Mosaic เตรียมที่จะเพิ่มกำลังการผลิตของเหมืองที่ Esterhazy อีก ๑.๘ ล้านตัน KCl ต่อปีภายในปี ๒๕๕๘ และจะเพิ่มกำลังการผลิตที่ Belle Plaine จาก ๒.๘ เป็น ๓.๕ ล้านตัน KCl ต่อปีในช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๖๓ ส่วนบริษัท Uralkali อยู่ระหว่างดำเนินการขยายกำลังการผลิตจาก ๕.๕ เป็น ๗ ล้านตัน KCl ต่อปีในปีหน้า บริษัท Silvinit อยู่ในช่วงขยายกำลังการผลิตเช่นเดียวกันโดยคาดว่าจะขยายกำลังการผลิตจาก ๕.๑ เป็น ๕.๖ ล้านตัน KCl ต่อปีในปีนี้ และเพิ่มขึ้นเป็น ๖ ล้านเมตริกตันต่อปีในปีหน้า บริษัท Agrium มีแผนที่จะขยายกำลังการผลิตจาก ๒.๑ เป็น ๒.๘ ล้านตัน KCl ต่อปีภายในปี ๒๕๕๘ และบริษัท Vale ตั้งเป้าหมายว่าจะเพิ่มกำลังการผลิตให้ถึง ๑๐.๗ ล้านตัน KCl ต่อปีภายในปี ๒๕๖๐

๒.๑.๓ การเร่งสำรวจและศึกษาความเป็นไปได้ในการทำเหมืองโพแทชทั่วโลก

การสำรวจและศึกษาความเป็นไปได้ในการทำเหมืองโพแทชมีกระจายอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก ตัวอย่างเช่น

ในประเทศแคนาดา บริษัท MagMineral มีโครงการ Solution-mining ที่ Kocilcou ขนาด ๑.๒ ล้านตันต่อปี และบริษัท Congo Potash Co. อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่ Holle ขนาด ๐.๕ ล้านตันต่อปี สำหรับประเทศเอธิโอเปีย ที่บริเวณ Danakil บริษัท Panarama Resource และ Ethiopia Potash Crop. ร่วมกันลงทุนสำรวจโพแทชมูลค่า ๑๑ ล้านดอลลาร์แคนาดา นอกจากนี้บริษัท Allana Potash ลงทุนสำรวจมูลค่า ๑๐ ล้านดอลลาร์แคนาดาในบริเวณเดียวกัน ประเทศ สปป.ลาว ที่บริเวณ Vientiane basin อยู่ระหว่างการสำรวจและศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเหมืองโพแทชขนาด ๐.๕ ล้านตันต่อปี โดยการสนับสนุนจากประเทศจีน สำหรับประเทศรัสเซีย บริเวณ Volgograd basin บริษัท Eurochem อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการ Greymachinskoe และ Verknnekamskoe โดยตั้งเป้าหมายว่าจะผลิตได้ ๗.๗ ล้านตันต่อปี โดยในช่วงแรกประมาณปี ๒๕๕๖ คาดว่าจะผลิตได้ ๒.๓ ล้านตันต่อปี และประเทศแคนาดา บริษัท Western Potash อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ Milestone solution-mining ขนาด ๒.๕ ล้านตันต่อปี

การขยายการผลิตและลงทุนสำรวจและศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจำนวนมาก ทำให้ IFA (๒๐๑๑) คาดการณ์ว่าอุปทานของโพแทชจะเพิ่มขึ้นจาก ๓๙.๘ ล้านตัน K₂O ในปี ๒๕๕๔ ไปอยู่ที่ระดับ ๕๒.๓ ล้านตัน K₂O ในปี ๒๕๕๘ (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ อุปทานและกำลังการผลิตโพแทชในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

หน่วย: ล้านตัน K₂O

	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
กำลังการผลิต	๔๓.๗	๔๘.๐	๕๑.๒	๕๖.๐	๕๙.๗
อุปทาน	๓๙.๘	๔๒.๕	๔๕.๐	๔๘.๓	๕๒.๓

ที่มา: IFA (๒๐๑๑)

๒.๒ อุปสงค์

ผู้ประกอบการเหมืองโพแทชคาดการณ์ว่าอุปสงค์ของโพแทชจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น

“ตลาดโพแทชในอนาคตอันใกล้มีแนวโน้มสดใสมาก เนื่องจากราคาพืชผลทางการเกษตรที่สูงขึ้นทำให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยเพิ่มขึ้น”

Sotia Bank (Vice president Patreia Mohr)

“ในขณะนี้และอีก ๕ ปีข้างหน้า อุตสาหกรรมโพแทชมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งมาก โดยสถานการณ์ทางธุรกิจและเศรษฐกิจมีความคล้ายคลึงกันช่วงปี ๒๕๕๑ มาก”

Vladislav Baumgartner (Uralkali CEO)

ทั้งนี้ IFA (๒๐๑๑) คาดการณ์ว่า ในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘ อุปสงค์โพแทชรวมจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๔ ต่อปี จากระดับ ๓๒.๒ ล้านตัน K₂O ในปี ๒๕๕๔ ไปอยู่ที่ระดับ ๓๖.๕ ล้านตัน K₂O ในปี ๒๕๕๘ โดยความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่วนสำคัญมาจากความต้องการใช้โพแทชในอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี สำหรับความต้องการใช้โพแทชในด้านอุตสาหกรรมอื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ คาดการณ์อุปสงค์โพแทชในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

หน่วย: ล้านตัน K₂O

	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
อุปสงค์จากอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี	๒๘.๗	๒๙.๙	๓๐.๘	๓๑.๗	๓๒.๖
อุปสงค์จากอุตสาหกรรมอื่น	๒.๖	๒.๗	๒.๘	๒.๙	๒.๙
ความสูญเสียจากการกระจายสินค้า	๐.๙	๐.๙	๑.๐	๑.๐	๑.๐
อุปสงค์รวม	๓๒.๒	๓๓.๕	๓๔.๖	๓๕.๖	๓๖.๕

ที่มา: IFA (๒๐๑๑)

๓. สรุป

จากการศึกษาสถานการณ์ด้านอุปสงค์และอุปทานโพแทชพบว่า อุปสงค์ของโพแทชกระจายตัวอยู่ทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียซึ่งมีจำนวนประชากรมาก มีสัดส่วนประชากรที่ทำอาชีพเกษตรกรรมมาก แต่กลับมีประเทศที่มีการผลิตโพแทชเพียงเล็กน้อย ส่งผลให้เอเชียเป็นภูมิภาคที่นำเข้าโพแทชกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณนำเข้าโพแทชของโลก ในขณะที่อุปทานหรือการทำเหมืองโพแทชกลับค่อนข้างกระจุกตัวอยู่เพียง ๑๓ บริษัท ใน ๑๒ ประเทศทั่วโลก ในขณะที่ไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปริมาณสำรองโพแทชขนาดใหญ่ของโลก ประกอบกับตลาดในประเทศมีความต้องการสูง ดังนั้น หากสามารถบริหารจัดการปัญหาการต่อต้านการทำเหมืองโพแทชภายในประเทศได้เชื่อว่าจะเป็นการพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยได้

สำหรับแนวโน้มในอนาคต มีการคาดการณ์ว่าทั้งอุปสงค์และอุปทานของโพแทชจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรประกอบกับการลดลงของพื้นที่ทางการเกษตร โดยผู้ประกอบการบางรายเชื่อว่าแนวโน้มอุตสาหกรรมโพแทชในอนาคตอันใกล้จะสดใสใกล้เคียงกับช่วงที่เศรษฐกิจในปี ๒๕๕๑

อ้างอิง

มยุรี ปาลวงศ์ แร่ หิน ดิน ททราย สำนักพัฒนาและส่งเสริม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ , ๒๕๕๐.

Engineering and Mining Journal (E&MJ). Potash: The New 'Hot' Commodity. May ๒๐๑๑.

International Fertilizer Industry Association (IFA). Fertilizer Outlook ๒๐๑๑-๒๐๑๕. ๗๙th IFA Annual Conference Montreal *Canada*, ๒๓-๒๕ May ๒๐๑๑.

United States Geological Survey (USGS). Mineral Commodity Summaries: Potash. ๒๐๐๗-๒๐๑๑.